

NİSAN 2023 / SAYI 157

tasarım | proje | uygulama

EndüstriMedia.com

ENDÜSTRİ
MEDYA

ISSN: 2822-5953

inSaat

yapı & malzeme

Şehrin içinde, doğayla iç içe

ELİTE GARDEN

TEPEDEKİLER

Besa Holding YKB Yardımcısı Efe Bezci

“İzolotörlü binaların çoğalması için öncü firmalardan birisi olacağız”

TASARIM USTALARI

BAB Architects Kurucu Ortağı Mimar İrem Arıbaş

“Depreme dayanıklı yapılar için kolektif bir çalışma yürütülmeli”

18.00 TL

teknopanel

**TÜRKİYE’NİN SANDVIÇ PANEL VE
EPS ÜRÜNLERİ LİDERİ**

DEPREME DAYANIKLI YAPILAR İÇİN KOLEKTİF BİR ÇALIŞMA YÜRÜTÜLMELİ

Söyleşi: Göksal Serdar

Mimar İrem Arıbaş, depreme dayanıklı yapıların inşasında mimarlar, inşaat mühendisleri, jeoloji mühendisleri ve şehir bölge planlamacılarının kendi uzmanlık alanlarında bilim, bilgi temelli tespitlerini bir araya getirdiği kapsamlı, eş zamanlı ve kolektif bir çalışma yürütmesi gerektiğini söyledi.

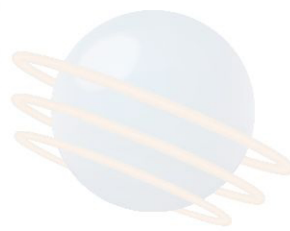
Ülkemizin, Alp-Himalaya deprem kuşağında yer alan bir deprem ülkesi olduğu herkes tarafından bilinen bir gerçek. Nüfusun yüzde 95'inin tehlikeli bölgelerde yaşadığı bir ülkede, sanayi de başta olmak üzere yapısal yoğunluk olarak da yüzde 98'inin deprem bölgelerinde olduğu için; konu her açıdan olduğu kadar mimari açıdan da çok önem taşıyor. Deprem nedeni ile oluşacak yapısal hasarları en aza indirmek, mimar ve mühendislerin tasarım ve uygulamaya yönelik başlıca konularından biri. 6 Şubat 2023 tarihindeki Kahramanmaraş merkezli depremler, deprem-yapı-mimar ilişkisinde, yapı oluşturma sürecinde; devreye giren kişi, kurum ve yönetmeliklerin; mesleki, etik, sorumluluklar ve denetim açısından yeniden sorgulandığı bir dönüm noktası oldu. İstanbul merkezli kolektif mimari oluşum BAB Architects'in Kurucu Ortağı Mimar İrem Arıbaş ile depreme dayanıklı yapılar üretiminde mimarın görev ve sorumlulukları ile doğru yapı malzemesi seçiminin önemi üzerine konuştuk...

BAB Architects Kurucu Ortağı Mimar İrem Arıbaş

Öncelikle sizi ve mimarlık ofisinizi kısaca tanıyabilir miyiz? İrem Arıbaş, mimarım. 2009 yılından itibaren aktif olarak mimarlık yapmaktayım. Uzun yıllar İstan-

bul'da, özel sektörde çalışmış olduğum mimari proje ofislerinde ve şantiyelerde çeşitli ölçeklerde çok sayıda projede görev aldım. 2018 yılından itibaren de kurucu ortağı

olduğum BAB Mimarlık'ta mesleki çalışmalarına devam etmekteyim. BAB, bizim için bir Mimarlık & İç Mimarlık ofisi olmanın ötesinde, 5 yıl önce ortağım ve aynı zamanda eşim olan Hüseyin Beş ile mesleki sorumluluklarımızın farkında olarak çıktığımız ve her adımda daha ileriye, daha iyiye hedefleyerek yürüdüğümüz bir yol. Ekip arkadaşlarımız olan genç meslektaşlarımızla tasarım, proje yönetimi, uygulama, danışmanlık hizmetleri başlığı altında mimari, iç mimari, televizyon dekoru alanlarında projeler geliştirdiğimiz bir üretim atölyesi.

Tasarımın farklı alanlarında da üretimleriniz bulunuyor mu?

Mimari çözüm gerektiren her konuda tasarım üretebiliyoruz, daha çok "fit-out" ofis tasarımları, televizyon dekorları, konferans salonları ve özel yalıtımlı-akustik zorunluluğu olan alanlarda uzmanlıklarımız bulunuyor. Bizce, mimari ve yapı alanındaki çözüm üretme fikri prensipte aynı. Bu sebeple mimarlığı ilgilendiren her alan bizim geliştirmek üzere sorumlu olduğumuz alandır. Farklı disiplinlerde ve farklı disiplinler ile birlikte çalışmakta hiç zorlanmıyoruz. Bu sayede geniş bir spektrumda hizmet verebiliyoruz. Her zaman önceliğimiz müşterimize-iş verenimize deneyimlerimiz ve hayal gücümüz ile değer katmak ve geriye bıraktığımız iş ile gurur duyabilmektir.

Depreme dayanıklı yapılarda doğru yapı malzemelerinin önemi nedir?

Şunu unutmamalıyız ki deprem, beraberinde heyelan veya tsunami gibi doğa olaylarını da tetiklediği koşullar altında insan hayatı üzerinde bir tehdit oluşturur. Bir diğer deyişle depremin tek başına bir risk oluşturabileceği durumlar aslında tamamen deprem anında ortaya çıkan sismik

dalgaların yapılar üzerindeki etkisiyle doğru orantılıdır. Bu sebeple özellikle deprem bölgeleri için yapı tasarım kriterleri yadsınamaz bir önem taşımaktadır. Bu kriterler yapı sınıfları üzerinden her disiplin için ayrı ayrı mevzuatlarla sabitlenmiştir ve süreç prosedürü dahilinde yapı denetim başlığı altında etaplar halinde kontrol edilmektedir. Bu sebeple, her şeyden önce binaların yapım sürecinin projelendirme, uygulama, denetim etaplarının her birinin eşit hassasiyetlerle, aceleye getirilmeden, ucuza getirilmeden, bilir kişilerle, oldukça titiz ve kurallı şekilde yürütülmesinin son derece önemli olduğuna değinmeliyiz. Bununla beraber tabii ki yapı malzeme kalitesi, işçilik kalitesi, uygulama tekniklerinin kalitesi asla ödün verilemeyecek hususlardır. Uygun yapılaşma kriterleri

üzerine denetimin ilk aşaması olan ruhsat proje sürecinde, uygulama ruhsatı almaya uygun görülmüş bir yapı projesi, süreç kurallı ve doğru işletildiği takdirde zaten yönetmelik gereği şart koşulan yapı malzeme nitelikleri ve uygulama tekniklerinin de projelendirilerek yetkili kişilerin denetimine sunulduğu bir kapsamda onaylanmış demektir. Bu anlamda onaylı bir ruhsat proje aslında çoktan uygulama etabında doğru malzeme kullanımı ile ilgili teknik şartnameyi ve malzemenin doğru uygulanması yönünde gerekli kılavuzu oluşturur. Bu noktadan itibaren önemli olan yapım ruhsatı verilmiş olan proje aslına ve tüm detaylarına uygulama aşamasında da tamamiyle riayet edilmesi ve alanında yetkin kişiler tarafından doğru yöntemler ile uygulama yapılmasıdır.

Depreme dayanıklı yapılar konusunda tasarımcıya düşen görev ve sorumluluklar hakkında neler söylemek istersiniz?

Depreme dayanıklı yapılar inşa edebilme konusu teknik anlamda; coğrafi konumlanma, zemin sınıfı, taşıyıcı elemanların konfigürasyonu, mimari yapı sınıfı, kentsel planlama gibi birden çok parametre beraberinde ele alınmak zorundadır. Bu yönde mimarlar, inşaat mühendisleri, jeoloji mühendisleri ve şehir bölge planlamacılarının kendi uzmanlık alanlarında bilim, bilgi temelli tespitlerini bir araya getirdiği kapsamlı, eş zamanlı ve kolektif bir çalışma yürütmesi gerekmektedir. Bu sebeple tek başına mimari tasarımcıya düşen görev ve sorumluluklar şeklinde yapılacak bir tanımlama amaçlanan sonuç için oldukça kısıtlı kalacaktır. Yapım süreci içerisinde her disiplinin üzerine düşen sorumluluğu eşit şekilde yerine getirmesi esastır. Ancak ek bir sorumluluk olarak mimarlar yapı tasarımında diğer disiplinlerle koordinasyonu sağlayan merkez kişilerdir. Bu kolektif çalışma sonucu ortaya çıkan tüm projeler mimari grupta toplanır ve mimarlar tarafından süperpoze edilerek notlanır ve ilgili disiplinlere tekrar dağıtılır. Bu süreç doğru ve tutarlı bir yapı formülü ortaya çıkana dek mimar moderatörlüğün-

de devam ettirilir. Dolayısıyla bu denetimi ve koordinasyonu sağlayacak mimarların bir projeyi diğer tüm alanları beraberinde okuyabilecek kadar deneyim kazanmış, şantiyelerde yeterince görev almış, çok yönlü bir bilgi birikimine sahip, mesleki olarak belli bir yetkinliğe

ulaşmış kişiler tarafından üstlenilmesi çok büyük önem taşımaktadır.

Depreme dayanıklı binalar ya da güçlendirme konusundaki yeni teknolojileri ve gelişmeleri takip ediyor musunuz? Bunlar projelerinizde kullanma noktasında nasıl hareket ediyorsunuz?

Tabii ki ediyoruz. İnsanların en temel anlamda hayatta kalmak iç güdüsüyle edindiği barınma ihtiyacının hayatlarını tehdit eden bir unsur haline dönüşmemesini sağlamak yadsınamaz bir sorumluluk. İç mimari projelerimiz sırasında genelde mimari süreci tamamlanmış binalar içerisinde tasarım yapıyor oluyoruz. Bu sebeple özellikle yıllanmış binaların yapım sürecinden kalan yanlış uygulamalar var ise tespit etmek oldukça zor olabiliyor. Ancak bu yapılarda da şüphe uyandıran hasarlar fark edersek muhakkak raporluyor ve kullanıcıyı gerekli işlemler ile ilgili bilgilendiriyor, yönlendiriyoruz. Eğer ki bir mimari projeyi yapısal süreci itibarıyla üstlenmişsek zaten binanın ihtiyacı olan uygun ve güncel teknikler ile ilerliyoruz.

Son olarak konuyu toparlamak adına değinmek istediğiniz hususlar nelerdir?

Son olarak depremin tek başına çok büyük hayati tehlikeler yaratmayacağı ancak; yapılaşmaya uygun zeminler üzerinde, mimari ve statik yönde doğru planlanmış ve kaliteli malzemelerin uygun kullanımıyla inşa edilmiş binaların hayat kurtaracağını bir kez daha hatırlatmak isterim. Yani; binaların depreme dayanım koşullarını bilim, bilgi, mesleki sorumlulukların farkındalığı, kullanılan yapı malzeme kalitesi, uygulama ve işçilik yönünde yetkinlikler, yönetmelikler ve bu yönde katı denetimler olarak özetleyebiliriz. □

